

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)

1092 Budapest, Ferenc krt. 14.

Levelezési cím: **1450 Budapest, Pf. 77.**

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672, 413-6673**

Szerkesztőségi mobil: **(70) 388-7034**

Központi e-mail cím és előfizetés:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

www.magyarnaplo.hu

www.facebook.com/magyarnaplo

Kiadja az Írott Szó Alapítvány

(1092 Bp., Ferenc krt. 14.)

és a Magyar Napló Kiadó Kft.

(1062 Bp., Bajza utca 18.)

Terjeszti a Magyar Lapterjesztő Zrt.

(1097 Bp., Táblás u. 32.)

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Postacím: 1900 Budapest

Előfizetésben megrendelhető az ország
bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél,

a www.posta.hu WEBSHOP-ban

(<https://eshop.posta.hu/storef>),

e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen,

telefonon a 06-1-767-8262 számon,

levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen.

Külföldre és külföldön előfizethető

a Magyar Posta Zrt.-nél: a www.posta.hu

WEBSHOP-ban

(<https://eshop.posta.hu/storef>),

1900 Budapest,

06-1-767-8262,

hirlapelofizetes@posta.hu

Belföldi előfizetési díjak:

Egy évre 7500 Ft, fél évre 3900 Ft.

Nyomda: Pannónia Nyomda Kft.

(1139 Bp., Frangepán u. 16.)

A folyóirat megrendelhető

szerkesztőségünkben is:

• személyesen:

1092 Budapest, Ferenc krt. 14. I/5.

• levélben: **1450 Budapest, Pf.: 77.**

• telefonon: **06-1-413-6672**

• e-mailen: **info@magyarnaplo.hu**

Arany János és népköltészetünk Atlantisza

Arany János költészetét egy-két kritikusa még életében korszerűtlennek minősítette, mondván, hogy lemaradt a legfontosabb világirodalmi áramlatokról, azaz nem értette meg az idők szavát. Azért is volt furcsa és visszatetsző a felvetésük, mert, mint tudjuk, a művészi alkotásoknak nincs előre elkészített tervrajzuk, nincs kivitelezési szabályzatuk, amelynek kötelesek megfelelni a szerzők. Minden művészi alkotás meglepetés, amelynek egyedi terve az alkotó fejében születik meg, és éppen ez: az eredetiség a művészi alkotás legfontosabb sajátossága. Ez közös benne a technikai és tudományos szabadalmakkal, újításokkal és felfedezésekkel. Ha egy kritikus valamely művészi alkotást vagy egy egész irodalmi életművet korszerűtlennek minősít, akkor az azt is jelenti, hogy nem ismeri el annak egyszeri voltát, eredetiségét.

Tudjuk, hogy nincs két egyforma személyiség, két egyforma alkat, két egyforma ember, mint ahogy két egyformán szóló hangszer sincsen. Ahogy az ujjlenyomatunk egyedi, a lelkünk, gondolkodásunk, tapasztalataink lenyomata is az. Ha erre figyelünk, ha erre hallgatunk, ha ezt fogalmazzuk meg, akkor olyan alpanyagból dolgozunk, amivel rajtunk kívül senki más nem rendelkezik. Ezért van létjogosultsága minden egyes emberi személyiség megszólalásának: egyikünk sem lenne képes a másikat maradéktalanul helyettesíteni.

Más kérdés persze az, hogy van-e egy alkotónak kellő képzettsége, nyelvi gazdagsága, szakmai tudása? Tud-e például költői érvénnyel fogalmazni? Ez utóbbit még legelszántabb kritikussai sem vitatták el Arany Jánostól, sőt, azt kifogásolták, hogy nagy költői erudícióját korszerűtlen témákra vesztegette el. De hát mit vélték korszerűtlennek? Hogy például Baudelaire kortársaként nem az individuális létnek, nem *A romlás virágainak* lírikusa volt, hanem a népélet témáira, a magyar történeti és eredettörténeti legendáriumra „fecsérelte el” alkotóerejét?

Nem nehéz, persze, ezekkel az érvekkel szemben felsorakoztatni Arany János európai kortársai közül mindazokat, akik vele összhangban keresték a korszerű, nemzetközileg elismert irodalmi műveltség felszíne és a még írásbeliségbe nem szervesült, népi-közösségi kultúra mélyrétegei között a kapcsolatot; akik felismerték, hogy – egy XX. századi kifejezéssel élve – „a kollektív tudatalatti-ban” emberi létünk és tudásunk fontos kincsei őrződtek meg. A népköltészet és népi hagyomány értékeinek az írásbeliségbe való átmentése éppúgy a XIX–XX. század nagy szellemi feladata volt, mint a francia forradalom utáni évtizedek európai válságának, a dekadencia kezdeteinek művészi megjelenítése.

Arany János költészetének páratlan képi és nyelvi gazdagsága abból is fakad, hogy alkotókora jelentős évtizedeiben élő kapcsolatban volt a népköltéssel és a népi emlékezettel, és a „hivatalos” műveltség részévé akarta tenni ezt a kivételesen gazdag forrást. Lehetett volna ez csupán tudományos törekvése, amit szorgalmas gyűjtőmunkával szolgál (ahogyan szolgálta is). De Arany János ennél többre volt képes: költészetének ihletforrásai lettek a hagyomány által megőrzött ősi történetek és hírneves személyiségek. Olyan elevenen éltek benne, hogy a mindennapi jelenben is felismerte, átélte és megjelenítette az archetipikus helyzeteket, jellemeket. Ezért olvassuk ma is borzongva balladáit, sírva-nevetve hősi vagy groteszk eposzait.

Életműve bizonyítja, hogy az igazi költészet nemcsak az irodalom és a költő magánügye, hanem koroktól és divatoktól függetlenül valamennyiünk „életbe vágó” közös ügye is.

Mezey Katalin

Szerkesztőbizottság: *Jókai Anna* (elnök),
Báger Gusztáv, *Horváth Antal*,
Kalász Márton, *Kő Pál*, *Nemes Attila*,
Salamon Konrád, *Szakály Sándor*, *Vasy Géza*

Újraalapító főszerkesztő: **Oláh János**

Főszerkesztő: **Jánosi Zoltán**

E-mail: janosizoltan@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7035

Főszerkesztő-helyettes: **Bíró Gergely** (próza)

E-mail: proza@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7031

Munkatársak:

Berta Zsolt

(Magyar Napló Könyvesbolt,
Budapest, VIII. ker. József krt. 70.,
Józsefvárosi Galéria)

Mobil: (70) 421-9580

magyarnaplokb@gmail.com

Bornemissa Ádám (tördelőszerkesztő)

Cech Vilmosné (gazdasági ügyintéző)

Mórocz Gábor (Könyvszemle, tanulmány)

E-mail: moroczgabor@magyarnaplo.hu

Nemes Attila (Nyitott Műhely, marketing)

E-mail: nemesattila@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 421-7962

Parragi Zoltán (ügyintéző)

E-mail: parragizoltan@magyarnaplo.hu

Réger Ádám (szerkesztő)

E-mail: regeradam@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7032

Szentmártoni Anikó

(szerkesztőségi titkár, terjesztés, előfizetés)

E-mail: szentmartonia@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7030

Szentmártoni János

(ügyvezető)

E-mail: titkarsag@iroszovetseg.hu

Zsiga Kristóf (ügyvezető, könyvkiadás)

E-mail: zsigakristof@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7033

Zsille Gábor (vers)

E-mail: vers@magyarnaplo.hu

Borító: **Oláh Mátyas László**

*

A címlapon: **Kalász Márton**

(A fotót Czímbar Gyula készítette)

Meg nem rendelt kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, választborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Mutatópéldány kérhető a szerkesztőségben.

Mezey Katalin: *Arany János és népköltészetünk Atlantisza* 1

SZEMHATÁR

Oláh János: <i>Szabadság</i>	3
Mezey Katalin: <i>Hála; Ismerős ördög; Hányszor vitte</i>	4
Jacek Moskwa: <i>A magyar húgocska</i>	5
Horkay Hörcher Ferenc: <i>Hamis krakkói lovagregény</i>	12
Tornai József: <i>Nincs egyetlen archimedesi pont</i>	14
Kodolányi Gyula: <i>Üzenetek W. Sh-től; Sejtelmek XIII.</i>	15
Nádasdy Ádám: <i>Egy munkanap; Az arisztokraták</i>	16
Sárközy Péter: <i>Az új „magyar Dante”</i> <i>Nádasdy Ádám Isteni Színjáték-fordítása</i>	17
Nagy Gábor: <i>Félretett kellék</i>	24
Bozók Ferenc: <i>Közelítések Füst Milán éjjeli fantáziáihoz</i>	25
Zsille Gábor: <i>„Mindig bekapcsolt állapotban vagyok”</i> <i>Beszélgetés Filip Tamással</i>	27
Szentmártoni János: <i>Gombai hó</i>	29
Péntek Imre: <i>Egy Hang az elmúlásból</i> <i>Csoóri Sándor emlékére</i>	31
Kertész László: <i>Török Richárd emlékezete</i>	33
Petőcz András: <i>Az Idő és a Költő</i>	38
Bors Anna: <i>Rumos megy; A mosoly is; Várakozás</i>	39
Lajtos Nóra: <i>Kálvária körút 15.</i>	40
Fecske Csaba: <i>Rovások; Kert</i>	47
Kalász Márton: <i>Hajnali vers; Keserűség</i>	48

NYITOTT MŰHELY

Bartusz-Dobosi László: <i>„Az anyanyelv csupán beszédre való, a haza nyelve az írásra”</i> <i>Beszélgetés Kalász Mártonnal</i>	49
---	----

KÖNYVSZEMLE

Bertha Zoltán: <i>Kortárs magyar sorsköltészet</i> <i>A szavak lélegzete – Mai magyar versek, szerk. Oláh János</i>	57
Hegedűs Imre János: <i>Az agykéreg énekei</i> <i>A szavak lélegzete – Mai magyar versek, szerk. Oláh János</i>	59
Oláh András: <i>„Hová repít gyöngé szárnyad?”</i> <i>Fecske Csaba: Szárnyaim nőnének</i>	61
Kelemen Erzsébet: <i>Régi és új vizuális költészeti formák</i> <i>Papp Tibor: emlékmeder</i>	63
Zsille Gábor: <i>Két nemzet fia</i> <i>Konrad Sutarski: Ha úgy tudnánk...; A haza kiterjesztése</i>	65
Türjei Zoltán: <i>Minden vers kovásza</i> <i>Filip Tamás: Album</i>	66
Kovács István: <i>„...egy bikkfára nevémet ott felmetszettem...”</i> <i>Szalai Attila – Móser Zoltán: Polonica varietas. Szepsi Csombor Márton</i> <i>nyomában 400 év múltán</i>	67
Biernaczky Szilárd: <i>Két keréken Afrikán át</i> <i>Kazimierz Nowak: Kerékpárral és gyalog a fekete földrészen át</i>	68

SZERZŐINK 70

Lapszámunkat Török Richárd szobrászművész munkáinak reprodukcióival illusztráltuk.